

17.03.02

20a (משנה ג) → 21a (דינא עליהו)

1. וכתב את האלת האלה הכהן בספר ומחה אל מי המרים: במדבר ה, כג
 2. כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בגדה ושלחה מביתו: דברים כד, א
 3. או איש אשר תעבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והעמיד את האשה לפני ה' ויעשה לה הכהן את כל התורה הזאת: במדבר ה, ל
 4. ... עשירת האיפה קמח שערים לא יצק עליו שמן ולא יתן עליו לבנה כי מנחת קנאת הוא מנחת זכרון מזכרת עון: במדבר ה, טו
 5. ויקח משה את עצמות יוסף עמו ... שמות י, יט
 6. ותבואנה נערוֹת אֶסְתֵר וְסֻרִיסְיָה וַיִּגְדּוּ לָהּ וַתַּחֲלֶחֶל מֶלֶךְ מִאֲדָם וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת מֶרְדֳּכָי וְלַהֲסִיר שָׂקוֹ מֵעַלְיוֹ וְלֹא קָבַל: אֶסְתֵר ד, ז
 7. וְאִם לֹא נִטְמָאָה הָאִשָּׁה וַיִּתְרַהּ הוּא וְנִקְתָּהּ וְנִזְרְעָה זָרַע: במדבר ה, כח
 8. זָרַע יַעֲבֹדְנָו יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר: תהלים כב, לא
 9. לָהֵן מֶלְכָּא מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֵהּ וְחֻטְאָהּ בְּצַדִּיקָה פְּרָק וְעוֹיְתָהּ בְּמַחְסֵי עֵינָיו הֵן תִּהְיֶה אֲרָכָה לְשְׁלוֹתָהּ: פְּלֵא מְטָא עַל גְּבוּכְדַנְצַר מֶלְכָּא: לְקִצַּת יַרְחֵין תְּרֵי עָשָׂר עַל הֵיכַל מַלְכוּתָא דִּי בְבֵל מְהֵלָּה הֵנּוּ: דניאל ד, כד-ט
 10. כה אמר ה' על שלשה פשעי אדום ועל ארבעה לא אשיבנו על רדפו בחרב אחיו ושחת רחמיו ויטרף לעד אפו ועברתו שמה נצח: עמוס א, יא

Therefore, O king, let my counsel be acceptable to you, and break off your sins by practicing righteousness, and your iniquities by showing mercy to the poor; that there may be a lengthening of your tranquillity. All this came upon the king Nebuchadnezzar. At the end of twelve months he was walking in the palace of the kingdom of Babylon.

- I איני שותה) if she refuses to drink: משנה ג'
- a if the מגילה hasn't been erased, it is buried and may not be used for another סוטה – her מנחה is diffused on the דשן
 - b If the מגילה was already erased, she is forced to drink
 - i Note: if, however, she admits to her guilt (טמאה אני), the water is spilled out – and her מנחה is diffused on the דשן
 - c Tangential story: ר"מ, who was a scribe, told his teacher (ר' ישמעאל or ר"ע) that he puts vitriol in his ink to make it indelible – he was refuted by v. 1 – ומחה, implying that the ink must be erasable
 - i Note: ר"מ may have first studied with ר"ע, not being able to follow him, transferred to ישמעאל ר"י then returned
 - ii Conclusion: ר"מ ruled that מנחות may be used for all except סוטה
 - 1 Alternate version: ...except for פרשת סוטה in במדבר
 - 2 Explanation of disagreement: whether or not one may use פרשת סוטה from a ס"ת for a סוטה-erasure
 - (a) Suggestion: dispute parallels the dispute as to whether a מגילה written for 1 woman may be used for another
 - (i) Note: the lenient position – ר' אחי בר יאשיה – rejects our מ'שנה's ruling
 - (ii) Challenge: doesn't he agree that נט must be written לשמה (v. 2) → should require same for סוטה (v. 3)
 - 1. answer: ועשה לה refers to erasure which must be done for that particular woman's sake
 - (b) Rejection: it is possible to allow פרשת סוטה to be used without allowing switch
 - (i) Explanation: it wasn't set aside for a particular (different) woman
 - (c) Rejection: it is possible to allow use of another without allowing use of פרשת סוטה from a ס"ת
 - (i) Explanation: it was written for the ceremony, rather than for study
- II משנה ד': description of aftermath of her drinking
- a if she was guilty – she immediately goes green, her eyes bug out and her veins bulge; the כהנים call for her immediate removal so that she doesn't defile the זורה
 - i assumption: concern with her death
 - 1 challenge: טמא מת – even a מת itself – is allowed in לוייה (=עזרה) as per v. 5 – יוסף's bones carried by משה
 - ii answer: concern is that she will suddenly become נדה as happened with אסתר (v. 6)
 - 1 challenge: does fear generate a blood-flow? The משנה rules that anxiety stems the blood flow
 - (a) answer: sudden fear could generate a blood-flow; chronic anxiety stems it
 - b if she had some merit, it may suspend the effect for 1, 2 or 3 years
 - i note: the משנה is authored by ר"ע, who agrees with ר"ש about the order (drinking is last, and doesn't take effect without the מנחה as per v. 4) but disagrees with him about זכות (ר"ש rejects the whole notion of זכות [ג:ה])
 - ii observation: the allowance for up to 3 years doesn't follow any of these תנאים:
 - 1 אבא יוסי בן חנן suspends for 3 months (amount of time it takes to recognize pregnancy – as per v. 7)
 - 2 אלעזר בן יצחק איש כפר דרום 9 months – period of gestation – as per vv. 7-8
 - 3 ד' ישמעאל 12 months as per v. 9
 - (a) answer: it is ישמעאל ר'; subsequently, he saw v. 10 as an allusion to the possibility of up to 3 years
 - (b) explanation: the reason this isn't a full proof is that it refers to ה' judgment of נבוכדנצר, a non-Jew, who isn't commanded → judgment may be less severe
 - (i) (note: the passage in עמוס includes a parallel number scheme with יהודה and ישראל)
 - c (note: rest of משנה, including dispute about whether a man ought to teach his daughter תורה and היוטע וי' comments about asceticism and his list of 4 מבלי עולם, will be studied in the next שעור with its attendant גמרא)